

Raadsvoorstel

Datum vergadering : 11 juni 2026
Kenmerk : Z148785/ D006419
Portefeuillehouder : J.T. Puijk
Onderwerp : Visie Sociaal Domein

Geachte leden van de gemeenteraad,

Voorstel

1. De 'Blik op het Sociaal Domein: maatschappelijke opgaven' vast te stellen.

Inleiding

Op 18 november 2025 besloot het college van B en W (BenW-9963) een nieuwe visie voor het Sociaal Domein op te stellen. De afgelopen periode werkten we voortvarend aan het ophalen van de maatschappelijke opgaven. We stelden op basis van expertise van de ambtelijke organisatie en samenwerkingspartners uit het veld, data, trends en literatuur een eerste set maatschappelijke opgaven op. Meer informatie over de totstandkoming van de maatschappelijke opgaven is te vinden in de bijlage van het document.

We formuleren de volgende maatschappelijke opgaven en thema's:

1. *Hoe gaat het met onze inwoners? Leefstijl en Gezondheid:* Veel inwoners voelen zich gezond, maar leefstijl, middelengebruik, mentale gezondheid (van jongeren) en vergrijzing zetten de gezondheid en toekomstige zorgvraag onder druk.
2. *Draagkracht van onze samenleving:* De sterke sociale samenhang van Bronckhorst is een kracht. Tegelijkertijd zien we dat (toekomstige) ontwikkelingen zorgen voor een spanningsveld in de draagkracht van de samenleving en heeft impact op vrijwilligers, mantelzorgers en de leefbaarheid in de kernen.
3. *Verborgene verschillen in inkomen, meedoen en terughoudendheid in het vragen van hulp*
Armoede en bestaansonzekerheid zijn relatief laag. De Bronckhorster cultuur kenmerkt zich ook door een terughoudendheid om (op tijd) hulp te vragen. Er zijn er verschillen rondom vaardigheden, bereikbaarheid en systeemcomplexiteit die deelname en toegang tot ondersteuning belemmeren.

4. *Toenemende druk op houdbaarheid van zorg en ondersteuning:* De vraag naar jeugdzorg en ondersteuning vanuit de Wmo groeit, terwijl middelen en personeel onder druk staan. We zien zorgvragen complexer worden.
5. *De rol van de gemeente:* Het Sociaal Domein is continu in beweging. De afgelopen jaren veranderde de rol van de gemeente van uitvoerder naar regisseur en/of facilitator. Ontwikkelingen die zich snel opvolgen vragen om duidelijke keuzes en samenwerking in een tijd waarin middelen en capaciteit beperkt zijn.

Deze maatschappelijke opgaven vormen het startpunt voor de volgende fase van het visietraject. In de volgende fase staat centraal welke prioriteiten, urgentie en ambities er zijn voor de maatschappelijke opgaven.

Afstemming

Intern:

Dit voorstel is tot stand gekomen en afgestemd met wethouders Puijk en Peppelman, cluster Zorgen en Leren, Teamleiders, kwaliteitsmedewerker en sociaal-consulenten van cluster Participatie, combinatiefunctionarissen, senioren fysiek domein, communicatieadviseur, financieel adviseur en juridische zaken.

We bespraken de maatschappelijke opgaven in de raads werkgroep Sociaal Domein van 20 mei, als voorbereiding op de besluitvorming door de gemeenteraad in juni.

Extern:

Dit voorstel is opgesteld met input van diverse samenwerkingspartners. Op 2 maart haalden we onze input voor de maatschappelijke opgaven op bij de Participatieraad. Op 13 april legden we de concept maatschappelijke opgaven aan hen voor. Vervolgens brachten zij hierover advies uit, het advies en de bestuurlijke reactie van het college is te vinden in de bijlage.

Op 15 april vond er een bijeenkomst plaats met stakeholders, zo'n 50 partners uit diverse werkvelden waren aanwezig om de maatschappelijke opgaven te toetsen, te nuanceren en aan te scherpen.

We richtten ook een klankbordgroep op met ongeveer 10 personen die in de vervolgfasen betrokken blijven om mee te denken.

De Jongeren Advies Raad (JAR) bracht schriftelijk haar advies uit over de concept maatschappelijke opgaven, deze is verwerkt en de JAR ontving ambtelijk een terugkoppeling hierover.

Beoogd effect

Inzicht in de maatschappelijke opgaven waarop de visie antwoord moet bieden. Een duidelijk startpunt voor de volgende fase (prioriteren en ambities).

Argumenten

1.1. Onderbouwde maatschappelijke opgaven

De maatschappelijke opgaven zijn het resultaat van een zorgvuldig doorlopen proces met input vanuit diverse invalshoeken. Dit resulteert in een set maatschappelijke opgaven die we goed onderbouwd voorleggen. We onderbouwen de maatschappelijke opgaven doordat deze gestoeld zijn op beleids-

expertise, data en cijfers, ervaringen vanuit de praktijk/het werkveld en het inwonersperspectief via de Participatieraad en de Jongeren Advies Raad (JAR).

1.2. Duidelijk startpunt voor het vervolg

Door de maatschappelijke opgaven vast te stellen, ontstaat er een duidelijk en eenduidig startpunt voor het vervolg, zonder politieke kleur. De maatschappelijke opgaven vormen het kader voor het vervolg waarbinnen er keuzes gemaakt worden in de visie. De volgende fase kenmerkt zich door keuzes te maken over urgentie, ambitie en prioritering. Het nieuw te vormen coalitieakkoord is het eerste instrument dat helpt de politieke richting te bepalen.

1.3. Bestuurlijke tussenstap

We zetten deze 'bestuurlijke tussenstap' zodat de raad goed betrokken is (en blijft) bij het proces. Dit is ook de nadrukkelijke wens van de raads werkgroep Sociaal Domein. We bevorderen hiermee het bestuurlijke besluitvormingsproces op het moment dat de totale visie voorligt (januari 2027). Ook is deze tussenstap voor de nieuwe gemeenteraad een goed moment om op het juiste informatieniveau te komen.

Kanttekeningen

1.1. Samenhangende opgaven

De maatschappelijke opgaven zijn complex, deels onzeker en niet volledig beïnvloedbaar. De maatschappelijke opgaven vormen het vertrekpunt voor verdere keuzes. In het vervolgproces werken we gefaseerd toe naar deze keuzes, waarbij telkens afgewogen moet worden in welke mate de maatschappelijke opgaven beïnvloedbaar zijn en hoe de keuze voor het één, zich verhoudt tot het ander. We zorgen voor een proces waarbinnen deze keuzes weloverwogen genomen worden.

Kosten, baten en dekking

Aan dit voorstel zijn geen kosten verbonden. Het betreft hier alleen het vaststellen van de maatschappelijke opgaven als vertrekpunt voor het verdere visietraject. Bij het vaststellen van de uiteindelijke visie gaan we verder in op mogelijke financieringsvraagstukken t.b.v. de uitvoering van de visie.

Uitvoering

In verband met de planning is het noodzakelijk dat uw gemeenteraad op 11 juni een besluit neemt. Onderstaand de planning:

Fase	1. Voorbereiding	2. Ophalen	3. Prioriteiten en ambities	4. Dilemma's	5. Afronden visie	6 Vaststellen visie
Resultaat van deze fase	Startnotitie	Inzicht in opgaven	Inzicht in de richting en dilemma's	Richtinggevende keuzes	Gedragen visie	Vastgestelde visie
Planning	Januari - februari	Maart - april	Mei - juli	Augustus - oktober	November	December - januari

Evaluatie

Binnen het proces van de visie monitoren we continu de voortgang en sturen we waar nodig bij. Dit voorstel vormt het startpunt van de volgende fase.

Hengelo (Gld),
Burgemeester en wethouders van Bronckhorst,

de secretaris,
M.J.J. Rommers

de burgemeester,
P.J.M. van Domburg

Bijlagen

1. Blik op Sociaal Domein: Maatschappelijke opgaven
2. Advies Participatieraad
3. Bestuurlijke reactie college op advies participatieraad